

İMALATTA SON 8 AYIN EN YÜKSEK İYİLEŞMESİ

EKONOMİK büyümenin öncü göstergesi olan imalat sanayi performansında en hızlı ve güvenilir referans kabul edilen **Istanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye** ve İstanbul İmalat PMI anketlerinin mart sonuçları açıklandı. Tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, şubat-

ta 46.4 olarak ölçülen İmalat PMI, martta 47.2'ye yükselerek Temmuz 2018'den beri en yüksek düzeyde kaydedildi. Üretim ve istihdamdaki yavaşlama son 8 ayın en düşük hızında gerçekleşti. İstihdamdaki düşüşün oldukça sınırlı gerçekleşmesi de iyileşmeye yönelik sinyallerin olduğunu gösterdi.

Sanayide çarklar dönüyor

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat Satınalma Yöneticileri Endeksi (PMI), martta son 8 ayın en yüksek seviyesi olan 47,2'ye yükseldi. Endeks, şubat ayında 46,4 düzeyinde gerçekleşmişti. Faaliyet koşulları son bir yıl boyunca aylık bazda yavaşlamasına rağmen, yavaşlama hızı söz konusu dönemin ortalamasına göre ılımlı kaldı. 7'de

Sanayide çarklar dönmeye başladı

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) tarafından Türkiye ve İstanbul İmalat PMI anketlerinin Mart 2019 sonuçları açıklandı. Buna göre, eşik değer olan 50'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçları, **İSO Türkiye İmalat PMI'nin** martta 47,2 ile Temmuz 2018'den bu yana en yüksek seviyeye ulaştığını ortaya koydu. Endeks, şubat ayında 46,4 düzeyinde gerçekleşmişti. Faaliyet koşulları son bir yıl boyunca aylık bazda yavaşlamasına rağmen, yavaşlama hızı söz ko-

nusu dönemin ortalamasına göre ılımlı kaldı. Bazı anket katılımcılarının talepte iyileşme görmesine bağlı olarak üretimdeki yavaşlama son 8 ayın en düşük hızında gerçekleşti. Öte yandan zorlu piyasa koşulları devam etti ve yeni siparişlerin yavaşlamasına yol açtı. Yeni ihracat siparişlerinde de yavaşlama görülürken firmalar özellikle Avrupa pazarında zayıflık yaşadığını belirtti. Üretime benzer şekilde istihdam düzeyi de son 8 ayın en düşük hızında geriledi. Birikmiş işlerde Şubat

2018'den beri en ılımlı azalma gerçekleşirken, bu durum sektörde kapasite baskısının yeniden başladığı yönünde sinyaller verdi. Girdi maliyetleri enflasyonu ilk çeyreğin sonunda artış kaydetti. Anket katılımcıları bu durumun büyük ölçüde Türk lirasında son yaşanan zayıflamadan kaynaklandığını bildirdi. Bu arada, **İstanbul Sanayi Odası** İstanbul İmalat PMI, martta 46,6 ile bir önceki aya yakın bir seyir izleyerek, İstanbul imalat sektöründe belirgin yavaşlamanın sürdüğüne işaret etti.

**Sedat
YILMAZ**

Seçimin "S"sini söyleyin!..

SEÇİM bitti.. Artık çalışma, üretme, satma, hatta tüketme zamanı! Sunu ettik de, bunu çıktık da, zamanımız yetmedi de, adımız Hidir elimizden gelen budur da.. Sakın hal.. Hiç kimse bahanelerle gelmesin.. Yeter artık.. Bundan sonra gelecek 4.5 yılda.. Yani 2023 yılına kadar seçimin "S"sini dilinin ucuna alana vallahi de bilâhî de hakkımı helâl etmiyorum.. Kutlağımı azıcık sokacağı verdim de neler duyudum, neleri..

"Seçim yapa yapa ülke az daha elimizden gidecekti. Ekonomide bir adım geride kalana, yerinde sayana. İşinde gücünde sabit durana, ticaretinde korkak, üretiminde cesaretsiz olana haklarımızı helâl etmiyoruz.."

Buyurun, iste bu sokağın sesli. Haydi bakalım, isterseniz işi ağırdan alın! Her şeyi tek adandan bekleyin!.. Vatandaşın taleplerini yerine getirmeyin.. Bundan sonra sadece partinize, pirtinize çalışın da bir görelim.. Halk nasıl defterinizi dürüyor, o zaman! Hele hele, makro diye ekonomiyeye gereği üzere eğilmezseniz.. Mikro diye faaliyeti küçük görürseniz, inanın 2023 hedeflerini rüyanızda bile göremezsiniz. Sıkı para politikası devam edecek, ancak maliye politikaları geniş geniş sürecek.. Yok böyle bir şey! Maliye politikaları da Merkez Bankası'nı destekleyecek.. Merkez sükarken bütçe çarşaf gibi açılırsa yürütülen politikaların ne önemi kalır ki?

***
Daha önce yazımda ifade ettim.. "Kara pazartesi" senaryolarıyla seçim öncesi Türkiye'ye finansal saldırıda bulunanlar, daha hirslerini almış değiller. Adamlar yüzde 1500 faizler karşısında ya boğazlarına kadar borca battı, ya da donlarını dâhi bırakıp evlerine döndü.

Cumhurbaşkanı Başdanışmanı Cemil Ertem'in ifadesiyle "Kara pazartesi" operasyonu belki bugün için iflâs etti ama yarın yine piyasalarımıza dayanacaklar.. Makroda, mikroda, bankada, işletmede istikrar değil, dengesizlik arıyorlar, ilâhîhaye de arayacaklar..

Bakınız, seçim sonrası dün bütün iş dünyası temsilcileri yapısal kriz hatırlatması yaptılar. Evet bugün böyle bir konjonktür yaşıyoruz. "Kara pazartesi" operasyonuna şeffaf bir şekilde baktığımızda karşınızda "reformlardaki yetersizliği" görüyorsunuz..

Biraz beri gödersem 2013 yılından sonra ekonominin geri plana atılıp olmaz işlerle uğraşmanın birikimini geçen yıl doların 7 liraya, euronun 8 liraya çıktığı olay ile birlikte yaşamadık mı? Hatırlayalımız varsa, söz konusu döviz krizi seçimlerden sonra patlak vermişti.. Oyle değil mi?

***
Yediğimiz kur sokundan sonra enflasyon battı, faizler tutulmaz hâle gelmişti. Birinci görevli fiyat istikrarı olan Merkez Bankası bile ne yapacağını bilememiş, hükümetin mali konularda kendisine el vermesini istemişti. Malûmunuz hâlâ kur sokunun enflasyon üzerindeki etkilerini üzerimizden atamadık. Faizleri yüzde 20'lerin altına çekemedik..

Dolayısıyla böyle bir ortamı yaşamayı ne Türkiye ne de vatandaş hak ediyor.. Pahalılık istemiyoruz.. Tarlada 1 lira, markette 4 lira olan ürünleri tüketmeyi de kendimize zul görüyoruz. İstanbul Ticaret Odamız'ın (İTO) dün açıkladığı perakende fiyatlardaki yüzde 17,74'lük İstanbul enflasyonunu da gelecek aylarda görmeyelim, dilyorum.

Yine İstanbul Sanayi Odamız (İSO) PMI endeksinin açıkladı. Bizazlık da olsa yüzde 47.2 ile yüregimiz soğusa da, asıl çarkların yüzde 50'lerin üzerinde. 60 ve 70'lerde dönmesini dört gözle bekliyoruz..

Velhasıl, halkın talebi refah.. refah.. refah.. İş dünyası ise; daha fazla yatırım, istihdam, üretim ve ihracat yapmak için hedeflere kilitlenmiş ama siyasi iradeden de makro ve mikro tam destek istiyor.

Üretimde hareketlenme olsa da faaliyetler daralıyor

EKONOMİ SERVİSİ

İMALAT sanayiindeki faaliyetlerin durumunu ortaya koyan **İstanbul Sanayi Odası** Türkiye İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) açıklandı. Ocakta 44.2, şubatta 46.4 olan endeks martta 47.2'ye yükseldi. Ancak yılın ilk üç ayında 50 referans puanının altında kalarak üretim faaliyetlerindeki durğunluğun sürdüğünü gösterdi. Buna göre yılın ilk çeyreğinde büyümeden pek umut yok.

AVRUPA ZAYIFLADI

PMI verisinin detaylarına göz atığımızda daralma ılımlı bir seyir olsa da zorlu piyasa koşulları sürdü ve yeni siparişlerin yavaşlamasına yol açtı. Yeni ihracat siparişlerinde de yavaşlama görülürken firmalar özellikle Avrupa pazarında zayıflık yaşadığını belirtti.

Üretime benzer şekilde istihdam düzeyi son sekiz ayın en düşük hızında azaldı. Birikmiş işlerde Şubat 2018'den beri en ilimli azalma olurken, bu durum sektörde kapasite baskısının yeniden başladığı yönünde sinyaller verdi.

MALİYETLER ARTIYOR

Girdi maliyetleri enflasyonu ilk çey-

reğin sonunda artış kaydetti. Anket katılımcıları bu durumun büyük ölçüde Türk lirasında son yaşanan zayıflamadan kaynaklandığını belirtti. Nihai ürün fiyatları ise üst üste ikinci ay arttı ve artış şubat ayına göre ivme kazandı. Ancak girdi maliyetlerinde olduğu gibi nihai ürün fiyatlarında da enflasyon görece ılımlı seyrini korudu. Öte yandan mart ayında 46.6 olarak ölçülen **İstanbul Sanayi Odası** İstanbul İmalat PMI da şubat ayındaki 46.7 düzeyine oldukça yakın düzeyde oluştu.

İSO PMI verilerine göre imalat sanayiinde daralma bir yıldır aralıksız sürüyor

Büyüme için umut yok

İmalat sanayiinde çalışan satın alma yöneticilerinin kötümserliği mart ayında da devam ediyor.

Sanayinin itici gücü imalat sanayiinde, ekonomik kriz kaynaklı sorunlar devam ediyor.

İstanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından açıklanan imalat sanayi satın alma yöneticileri endeksi (PMI), geçen mart ayında 47.2'ye yükseldi. Ancak bu sonuç imalat sanayindeki daralmanın ılımlı da olsa son bir yıldır sürdüğüne işaret etti. Çünkü endekste 50'nin altı daralmaya, üzeri seviyeler büyüme işaret ediyor. Üretim alt endeksi 47.8'e yükseldi ama daralmanın 11'inci ayına ulaştığını da ortaya koydu. Yeni siparişler alt endeksi ise 44.8'den 44.5'e gerileyerek daralmanın bir yıldır aralıksız sürdüğünü gösterdi. Yeni ihracat siparişleri alt endeksi de 50.3'ten 49.2'ye geriledi. İstihdamdaki düşüş de sürdü.

KOBİ işçileri azaldı

Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı da istihdam kaybına dikkat çekti. Aralık 2018 verilerine göre 4/a sigortalı çalışan sayısı 2017'nin aynı dönemine göre 249 bin azaldı. Bu azalış temelde KOBİ'lerdeki sigortalı çalışan sayısının 348 bin kişi azalmasından kaynaklandı.

• **Ekonomi Servisi**

SANAYİ ÜRETİMİNDEKİ YAVAŞLAMA HIZ KESTİ

İSO Türkiye İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi), martta 47,2'ye yükselerek Temmuz 2018'den beri en yüksek düzeyde kaydedildi. Üretimdeki yavaşlama son sekiz ayın en düşük hızında gerçekleşti.

EKONOMİ SERVİSİ • İmalat Sanayi Odası (İSO) Türkiye ve İstanbul İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) açıkladığı Mart 2019 dönemi sonuçları kapsamında kritik değer olan 50,0'in üzerinde ölçülen tüm rakamların sekizinde yavaşlama izlenimi ortaya çıkan sonuçlarına göre, yılorta 46,6 olarak ölçülen İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI, martta 47,2'ye yükselerek Temmuz 2018'den beri en yüksek düzeyde kaydedildi. Böylece Türkiye İmalat PMI son bir yıl boyunca aylık banda yavaşlama hızı aldı. Ancak marttaki yavaşlama hızı soka konusunun düşmesinin etkilerinden dolayı geriledi.
YAVAŞLAMA HIZ KESTİ
Bazı anket katılımcılarının ta-

lepte iyileşme göstermesine bağlı olarak üretimdeki yavaşlama son sekiz ayın en düşük hızında gerçekleşti. Ancak zorlu piyasaya koşulları devam ettiği ve yeni siparişlerin yavaşlamasına yol açtı. Yeni ihracat siparişlerinde de yavaşlama gözetirken firmalar özellikle Avrupa pazarında zorluğa yaşadığını belirtti. Üzerine henüz şekilde istihdam düzeyi son sekiz ayın en düşük hızında azaldı. Birlikte işlerde Şubat 2018'den beri en düşük azalma gerçekleşti, bu durum sektörün kapasite baskısından yeniden başladığı yönünde sinyaller verdi. Çiğdi maliyetleri enflasyonun ilk çeyreğin sonunda artış kaydetti. Ancak katımcıların bu durumun büyük ölçüde Türkiye'de son yaşanan artışlardan kaynaklanmadığını belirtti. Nihai ürün fiyatları ise dört önce ikinci ay arttı ve artış miktarı ayına göre ivme kazandı. Ancak çitli maliyetlerinde olduğu gibi nihai ürün fiyatlarında da enflasyon güncel damba seyrini korudu. İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI anket verileri hakkında değerlendirmede bulunan İHS Markit Direktörü Yardımcısı Andrew Harker, şunları söyledi: "Her geçen gün de istihdamdaki yavaşlamanın 2018 ortalarından

İSTANBUL SANAYİ ODASI

bu yana gösteren en düşük hızda gerçekleşti. Tüm imalat sektörü açısından tınısın sonunda çok olduğunu gösteriyor. Talebin zayıf seyrini nedeniyle yeni sipariş almak en önemli zorluklardan biri olmaya devam ediyor, sektörün genel olarak istikrar kazanmaya doğru yaklaşıyor." **İSTANBUL İMALAT PMI MARTTA 46,6 ÖLÇÜLDÜ**
Mart ayında 46,6 olarak ölçülen İstanbul Sanayi Odası İstanbul İmalat PMI da şubat ayındaki 46,7 düzeyine oldukça yakın geriledi. Böylece İstanbul imalat sektöründe belirgin yavaşlamanın sürebildiğine işaret etti. Buna rağmen üretimdeki son sekiz ayın en düşük yavaşlamanın

gözetirken istihdamdaki düşüşün oldukça süratle gerçekleşti, iyileşmeye yönelik kını sinyallerin olduğunu gösterdi. Maliyet enflasyonundaki artışın yaşanması olarak nihai ürün fiyatları son dört ayda ilk kez arttı. Ancak hem çitli hem de nihai ürün fiyatlarındaki artışlar, 2018 yılındaki düzeylerin belirlenme şeklinde dikkate alındığında, yine zorlu ekonomik koşulların devam etmesine bağlı olarak İstanbul imalatçılarının yeni siparişleri martta yavaşlama gösterdi. Ayrıca bu yavaşlama 2019 başından beri en yüksek hızda kaydedildi. Yeni ihracat siparişlerindeki ivme kaybı topluluğun siparişlerindeki kısıtlı çok daha hafif çapta gerçekleşti.

İMALAT PMI TEMMUZDAN BERİ EN YÜKSEK SEVİYEYE ÇIKTI AMA DARALMA SÜRDÜ

İmalat sanayi satın alma yöneticisi endeksi (PMI) martta 47.2'ye yükselerek geçen yıl Temmuz ayından bu yana en yüksek seviyeye çıktı, ancak sektördeki daralmanın ılımlı da olsa son bir yıldır sürdürüğüne işaret etti. İmalat sektörünün yeni siparişlerindeki daralma bir önceki aya yakın

düzeyde devam etti. IHS Markit tarafından **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** için hazırlanan imalat PMI, Şubat'ta 46.4 ile en son Ağustos ayında gördüğü altı ayın en yüksek seviyesine çıkmıştı. Endekste 50'nin altı daralmaya, üzeri seviyeler büyümeye işaret ediyor. Girdi fiyatlarındaki artış

martta son 5 ayın en yüksek hızında gerçekleşti. Artış büyük ölçüde TL'deki son değer kaybı ve hammadde fiyatlarındaki yükselişten kaynaklandı. Ancak artış hızı 2018 yılı ortalamasının belirgin bir şekilde altında kaldı. Nihai ürün fiyatları ise Mart ayında art arda ikinci ay arttı

ve artış Şubat ayına göre ivme kazansa da ılımlı seyrini korudu. Üretim alt endeksi Şubat ayındaki 45.6 seviyesinden 47.8'e yükseldi. Üretimdeki gerileme Mart ayında son 8 ayın en düşük hızında gerçekleşti, ancak daralma 11. ayına girdi. Yeni siparişler alt endeksi 44.8'den 44.5'e gerileyerek

daralmanın bir yıldır aralıksız sürdüğünü gösterdi. Yeni ihracat siparişleri alt endeksi ise geçen ay 50.3'e yükselerek büyümeye işaret ettikten sonra, martta 49.2'ye geriledi. Üretime paralel olarak istihdamdaki yavaşlama sürdü, ancak martta son sekiz ayın en düşük hızında gerçekleşti. Girdi

stokları martta art arda on üçüncü ay azaldı ancak bu gerileme Temmuz 2018'den beri gözlenen en düşük hızda gerçekleşti. Tedarikçilerin teslimat süreleri önceki 22 ay boyunca olduğu gibi martta da uzamayı sürdürdü. Şirketler bu durumu çeşitli nedenlere bağladı.

SATIN ALMA YÖNETİCİLERİ ENDEKSLERİ YAVAŞLAMAMININ İLİMLİ SEVİYEYE İNDİĞİNİ GÖSTERİYOR

SANAYİDEN İLİMLİ MESAJ

Ekonomik aktiviteye ilişkin en önemli öncü gösterge satın alma yöneticileri endeksi. Hem **İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO)** hem de **MÜSİAD**'ın mart ayı satın alma yöneticileri endeksi sonuçları 8 aylık durgunluğun en düşük verisine ulaşıldığını gösteriyor. Ancak Almanya ve Euro Bölgesi'nde gerileyen satın alma yöneticileri endeksi sonuçlarının Türkiye'deki ılımlı yavaşlamayı sektöre ugratmasından endişeleniliyor.

SANAYİ üretimi ekonomik büyümenin, istihdamın en önemli öncü göstergelerinden. Sanayide işlerin durumunu ise satın alma yöneticileri endekslerinden öğreniyoruz. Türkiye'de hem **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** hem de **MÜSİAD** satın alma yöneticilerine dayalı endeksler üretiyor. **İSO** bunu uluslararası sistemle uyumlu olarak PMI olarak açıklıyor, **MÜSİAD**'ın hizmet sektörünü de kapsayan **SAMEKS** yani satın alma müdürleri endeksinin oluşturuyor. İki endekste de mart ayı verileri geldi. **İSO PMI** martta 47.2 geldi, endeks şubatta 46.4 idi. Ve üretimde Temmuz 2018'den beri gözlenen en düşük yavaşlama rakamına ulaşıldı. **İSO PMI**'de endeks 50'nin altında olduğunda üretimde yavaşlamayı, 50'nin üzerinde olduğunda ise genel anlamda iyileşmeyi gösteriyor. **SAMEKS**'te de sanayi endeksi 1.3 puan arttı ve 46.8 seviyesine çıktı. Bu veri de toparlanma eğiliminin sürdüğünün işaretleri.

GİRDİ MALİYETLERİ

İSO PMI'nin ayrıntılarına bakıldığında üretim endeksinde talepteki yetersizlikten kaynaklanan yavaşlamanın sürdüğü görülüyor. Endekste ki gerileme her ne kadar son 8

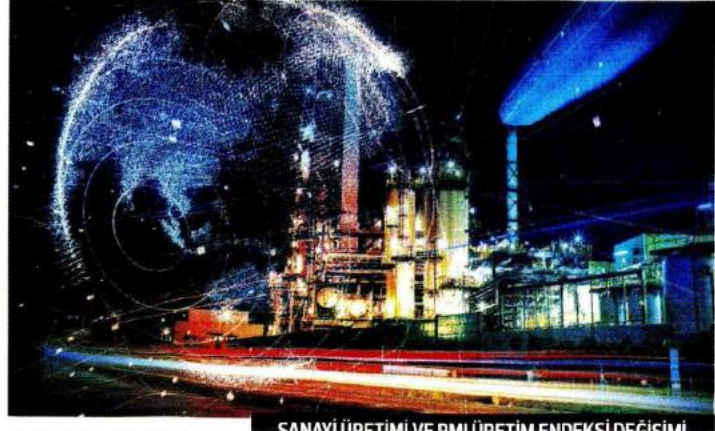

Sebnem TURHAN

ayın en düşük verisine işaret etse de anket katılımcılarının bazıları piyasadaki hareketliliğin yetersizliğine dikkat çekti. Üretimdeki yavaşlama trendi ise martla beraber 11'inci aya ulaştı. Birikmiş işlerde Şubat 2018'den beri en ilımlı azalma yaşanırken girdi maliyetleri enflasyonu ilk çeyreğin sonunda arttı. Anket katılımcıları bu durumun Türk Lirası'ndaki dalgalanmaya bağlarken, nihai ürün fiyatlarında da üst üste ikinci ay artış gözlemlendi. Yeni ihracat siparişleri endeksi de yavaşlamaya işaret ediyor. **İSO PMI** verilerine göre yurtdışından alınan yeni siparişlerdeki yavaşlama hızı toplam yeni siparişlere göre hafif gerçekleşti. Bazı anket katılımcıları Avrupalı müşterilerden alınan yeni siparişlerin azaldığını belirtti.

ALMANYA'DA SIKINTI

Tam bu noktada Türkiye'nin en büyük ihracat pazarı Almanya'ya bakmak gerekiyor. Almanya'da da **PMI** verileri ekonomik aktivitede yavaşlamaya işaret ediyor. Şöyle ki dün açıklanan verilere göre **PMI endeksi**, Brexit belirsizliği ve zayıflayan küresel ekonominin etkisiyle martta 44.1 puan ile Temmuz 2012'den sonra gördüğü en düşük

SANAYİ ÜRETİMİ VE PMI ÜRETİM ENDEKSİ DEĞİŞİMİ

KÜRESEL PMI GÖSTERGELERİ

	ŞUBAT	MART
FRANSA	51.5	49.70
ALMANYA	47.6	44.10
İTALYA	47.7	47.40
HOLLANDA	52.70	52.50
İSPANYA	49.90	50.90
İSVİÇRE	55.4	50.30
İNGİLTERE	52.1	55.10
ABD	52.50	52.40
GÜNEY KORE	47.2	48.80
RUSYA	50.10	52.80
JAPONYA	48.9	49.20
ENDONEZYA	50.10	51.20
ÇİN	49.90	50.80
AVUSTRALYA	54.00	51.00
EURO BÖLGESİ	49.3	47.50

seviyeye geriledi. Almanya'da imalat sanayi PMI, martta önceki aya kıyasla 3.5 puan azaldı, endeks, şubatta 47.6 düzeyinde açıklanmıştı. **IHS** Markit ekonomisti Phil Smith, sektörde yeni siparişlerin ve ihracatın, küresel finansal krizden bu yana görülmeyen oranlarda düştüğünü belirterek, "Gittikçe daha fazla şirket, ürünlerine Brexit, ticaret belirsizliği, otomotiv sanayisindeki sıkıntılar ve küresel talebin yumuşaklığına bağlı olarak düşük talep geldiğini bildiriyor" ifadesini kullandı. İşte bu durum bizim ihracatçılarımızı da yakından ilgilendiriyor. Almanya gibi Euro Bölgesi'nin PMI verisi de şubattaki 49.30 seviyesinden 47.50'ye indi.

10 AY SONRA YÜKSELİŞ

MÜSİAD SAMEKS ENDEKSİ GÖSTERGELERİ

sanayi endeksinde de 1.3 puanlık artış olsa da endeksin 50'nin altında olması durağan seyrin devam ettiğine işaret ediyor. **SAMEKS** açıklamasına göre sanayi sektörüne ilişkin yeni siparişler, şubatta göre 1.0 puan arttı ve 44.6 seviyesine yükseldi. Yeni siparişlerde gözlenen artışa paralel olarak girdi alımları 1.9 puan artarak 51.9 puana çıkarken, sanayi üretimi de 1.3 puan artarak 44.3 seviyesine geldi. Girdi alımlarının 50 referans değerinin üzerindeki seyrini sürdürmesi, sektördeki imlemenmenin öntümüzdeki dönemde de süreceğine işaret ediyor. Ocak ve şubat dönemlerinde

gözlenen düşüşlerin ardından, mart itibarıyla tedarikçilerin teslimat süresi alt endeksinin yeniden 50 referans değerinin üzerine yükselmesi, sektör temsilcilerinin tedarik zincirlerindeki aksamaların sona erdiğini gösteriyor. Sanayi sektöründe gözlenen bu toparlanmaya paralel olarak, sektöre yönelik istihdam 10 ay aradan sonra yeniden yükselişe geçti ve 1.5 puan artarak 50.0 düzeyine çıktı. **SAMEKS** sanayi endeksinde toparlanma eğilimi Mart 2019 döneminde de sürdü ama 50 referans değerinin altındaki endeks sektördeki durağan seyrin devam ettiğine işaret etti.

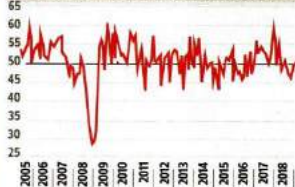
HİZMETTE YÜKSELİŞ TRENDİ

MÜSİAD'ın hazırladığı hizmet sektörü **SAMEKS** endeksinde de yükseliş gözleniyor. Mart ayında, şubatta göre 3.3 puan artarak hizmet sektörü endeksi 48.7 seviyesine çıktı. Hizmet sektörüne yönelik girdi alımları şubatta göre 8.6 puan birden artarak 59.3'e geldi. Böylece sektöre yönelik girdi alımları son 7 ayın en yüksek seviyesine yükseldi. Girdi alımlarında gerçekleşen bu artışa bağlı olarak, sektöre ilişkin iş hacmi önceki aya göre 1.7 puan artış kaydederek 42.1 puana çıktı. Bu artışa karşın sektördeki iş hacminin zayıf seyrini sürdürmesi dikkat çekti.

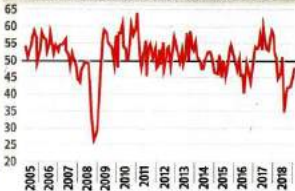
TÜNELİN SONUNDA İŞİK GÖRÜNÜYOR

İSO Türkiye İmalat PMI anket verilerini değerlendiren **IHS** Markit Direktör Yardımcısı Andrew Harken, "Hem üretim hem de istihdamdaki yavaşlamanın 2018 ortalarından bu yana gözlenen en düşük hızda gerçekleşmesi Türk imalat sektörü açısından tünelin sonunda ışık olduğunu gösteriyor. Talebin zayıf seyrini nedeniyle yeni sipariş almak en önemli zorluklardan biri olmaya devam ederken sektörün genel olarak istikrar kazanmaya doğru yaklaştığı görülüyor" diye konuştu.

İHRACAT YENİ SİPARİŞ ENDEKSİ

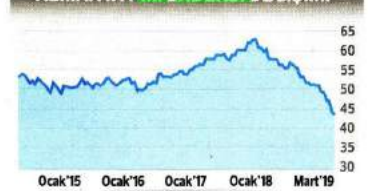
İMALAT SANAYİ ÜRETİMİ ENDEKSİ

İSTANBUL PMI ENDEKSİ 46.6

İSO verilerine göre martta 46.6 ölçülen **İSO** İstanbul İmalat PMI da şubattaki 46.7'ye yakın. **İSO** açıklamasında bunun İstanbul İmalat sektöründe belirgin yavaşlamanın sürdüğüne işaret ettiği vurgulandı. Buna rağmen üretimde son 8 ayın en ilımlı yavaşlaması gözlenirken istihdamdaki düşüşün oldukça sınırlı gerçekleşmesi, iyileşmeye yönelik kimi sinyallerin olduğunu gösterdi.

ALMANYA PMI ENDEKSİ DEĞİŞİMİ

Seçim ve ekonomi

Bir seçim daha bitti. İktidar ve ortağı AK Parti ile MHP büyük illerde beklediği başkanlıklarında önemli bir yara aldı. Büyük iller artık muhalefete.

Bir açılan ilke yönetiminde yeni bir denge de kuruldu. **Genel yönetimde iktidar, yerel yönetimde ise muhalefet artık söz sahibi.**

24 Haziran 2018 seçimlerinde yüzde 53,66 olan oy oranı yine de yüzde 51,63'de seyrediyor. Bu büyük bir başarı.

Vatandaş aşından hissedilen kriz (çç tüketim daralması oranı) yüzde 8,9 seviyesine ulaştı. Bu oran 2011 ve 2008-09 krizinde ise yüzde 9,0-9,2 düzeyindeydi.

İşsizlik ise o krizlerin çoktan üzerinde seyrediyor. Ocak 2018-Şubat 2019 arasında tam 1 milyon 500 bin kişi kayıtlı işsizler ordusuna geçti.

Yeni işsiz oldu. Buna kayıtsız işsizleri de eklediğinizde işsiz sayısının 2018 başına göre çoktan 2 milyon daha arttığını söyleyebiliriz.

Zaten 3 milyon kişide demirlemiş bir işsiz sayısı vardı. Buna 2 milyon daha eklendi.

Diğer İstanbul'da Mart ayı fiyat artışları açıklandı. Yağ meyve sebze fiyatları bir ayda yüzde 7,1 artış göstermiş. Bu ürünlerde yıllık fiyat artış oranı yüzde 45,26 ya varmış durumda.

Zaten ülkemizde gıda ağırlıklı bir hayat pahalılığı çekilmez noktaya geldi. Ulkede **bebek maması hırsızlığı başlamış** ise, daha bir söze gerek mi var?

Ama buna rağmen iktidardan oy kaybı sadece 2,03 puan.

Bence asıl başarı da bu olsa gerek.

MART ŞUBATTAN DAHA KÖTÜ

Daha diğ **ISI** Mart ayı PMI verisi açıklandı. Şubat ayında 46,4 olarak ölçülen **PMI endeksi** mart ayında 47,2'ye yükseldi. PMI verisi 50,0 baz puanını altında ise küçülme devam ediyor demektir. Ama kısmi yükseliş daralmanın azaldığını gösteriyor.

Açıklamada, üretimdeki gerilemenin mart ayında son 8 ayın en düşük hızında gerilediği söyleniyor.

Yine Merkez Bankasının açıkladığı Kapasite Kullanım Oranına (KKO) göre mart ayında bir önceki aya göre 0,3 puan artış yaşanıyor. Buna göre şubat ayında yüzde 73,0 olan KKO, mart ayında yüzde 73,3'e çıkmış durumda.

Şimdi bir başka veriden bahsedelim.

EPDK verisine göre lisanslı elektrik tüketimi Aralık 2018'de bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 3,76 artış gösteriyor. Oysa Aralık ayında sanayide kullanılan elektrik tüketimi yüzde 8,57 daralma göstermiş.

Ocak 2019'da ise sanayi sektöründe kullanılan elektrik tüketimi yüzde 11,71 azalmasına rağmen, toplam elektrik tüketimi sadece yüzde 3,19 azalıyor.

Şimdi gelişim TEİAŞ verilerine. Burada elektrik tüketimi lisanslı ve lisansız olarak toplam veriliyor. Ama sektörel dağılım yok.

Ekim 2018'de yüzde -2,13
Kasım 2018'de yüzde -2,20
Aralık 2018'de yüzde -1,75 ve

Ocak 2019'da yüzde -2,16 oranında elektrik tüketimi azalıyor.

EPDK verilerinden biliyoruz ki, meskenlerde ve hizmet sektöründe kriz çıktığında bile elektrik tüketimi azalıyor. Hatta yüzde 4,0-6,0 artışlar bile var.

Elektrik tüketimindeki azalış sanayi sektöründen gelmektedir.

Elektrik tüketimi şubat 2019'da ise yüzde -0,94 azalıyor.

Ama Mart ayında yeniden tüketim azalışı artıyor ve yüzde -1,46 oranında tüketim düşüyor. Hatta işin içine çam, elektrik tüketimi mart ayının son 10 gününde daha fazla düşüş gösteriyor.

İşte bu sonuçlara baktığımızda karşımıza şöyle bir tablo çıkıyor:

Gelirimiz hızla düşüyor ama sadece düşüş hızı yavaşlıyor. Yoksa bir toparlama veya gelir artışı henüz yaşanmıyor.

İşsizlik ise her geçen ay daha da yurkan çıkıyor. Sadece şubat ayında kayıtlı işsiz sayısı 177 bin kişi artışla 4 milyon sınırına geldi. Oysa kayıtsız işsiz sayısı ile Aralık ayı işsiz sayısı 4,3 milyon kişiyi geçti bile.

Kısaca ekonomik kriz son hızla devam ediyor. Küçülme ve gelir kaybının toplumda sosyolojik yansımaları görülmeye başlandı bile...

Ama sandığa yansımada, Ya da diğer gerekçeler ekonomik sıkıntıyı sandığa yansıtmadı. En azından karsalıda durum bu. Beyaz yakalılarda ya da orta sınıfta şehir merkezleri tersini söylüyor.

İBRAHİM KAHVECİ

SON 8 AYIN EN İLİMLİ HAREKETİ

Mart ayında 46.6 olarak ölçülen **Istanbul Sanayi Odası** İstanbul İmalat PMI da şubat ayındaki 46.7 düzeyine oldukça yakın gerçekleşerek İstanbul imalat sektöründe belirgin yavaşlamanın sürdüğüne işaret etti. Buna rağmen üretimde son sekiz ayın en ilimli yavaşlaması gözlenirken istihdamdaki düşüşün oldukça sınırlı gerçekleşmesi, iyileşmeye yönelik kimi sinyallerin olduğunu gösterdi. Maliyet enflasyonundaki artışın yansımaları olarak nihai ürün fiyatları son dört ayda ilk kez arttı. Ancak hem girdi hem de nihai ürün fiyatlarındaki artışlar, 2018 yılındaki düzeylerin belirgin şekilde altında gerçekleşti. Yine zorlu ekonomik koşulların devam etmesine bağlı olarak İstanbul imalatçıların yeni siparişleri martta yavaşlama gösterdi. Ayrıca bu yavaşlama 2019 başından beri en yüksek hızda kaydedildi. Yeni ihracat siparişlerindeki ivme kaybı toplam yeni siparişlerdekine kıyasla çok daha hafif çapta gerçekleşti.

Istanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI, martta 47.2'ye yükselerek Temmuz 2018'den beri en yüksek düzeyde kaydedildi. Üretimdeki ve istihdamdaki yavaşlama son sekiz ayın en düşük hızında gerçekleşti. Ancak zorlu piyasa koşulları devam etti ve yeni siparişlerin yavaşlamasına yol açtı.

■ Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan imalat sanayi performansında en hızlı ve güvenilir referans kabul edilen **Istanbul Sanayi Odası (ISO) Türkiye** ve İstanbul İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) anketlerinin Mart 2019 dönemi sonuçları açıklandı. Eşik değer olan 50.0'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, şubatta 46.4 olarak ölçülen **Istanbul Sanayi Odası** Türki-

ye İmalat PMI, martta 47.2'ye yükselerek Temmuz 2018'den beri en yüksek düzeyde kaydedildi. Böylece faaliyet koşulları son bir yıl boyunca aylık bazda yavaşlamış oldu. Ancak marttaki yavaşlama hızı söz konusu dönemin ortalamasına göre ilimli gerçekleşti.

Bazı anket katılımcılarının talepte iyileşme görmesine bağlı olarak üretimdeki yavaşlama son sekiz ayın en düşük hızında gerçekleşti. Ancak zorlu piyasa koşulları devam

etti ve yeni siparişlerin yavaşlamasına yol açtı. Yeni ihracat siparişlerinde de yavaşlama görülürken firmalar özellikle Avrupa pazarında zayıflık yaşadığını belirtti. Üretime benzer şekilde istihdam düzeyi son sekiz ayın en düşük hızında azaldı. Birikmiş işlerde Şubat 2018'den beri en ilimli azalma gerçekleşirken, bu durum sektörde kapasite baskısının yeniden başladığı yönünde sinyaller verdi. Girdi maliyetleri enflasyonu ilk çeyreğin sonun-

da artış kaydetti. Anket katılımcıları bu durumun büyük ölçüde Türk Lirası'nda son yaşanan zayıflamadan kaynaklandığını belirtti. Nihai ürün fiyatları ise üst üste ikinci ay arttı ve artış şubat ayına göre ivme kazandı. Ancak girdi maliyetlerinde olduğu gibi nihai ürün fiyatlarında da enflasyon görece ilimli seyrini korudu.

Istanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI anket verileri hakkında değerlendirmede bulunan IHS Markit Direk-

tör Yardımcısı Andrew Har-ker, şunları söyledi: "Hem üretim hem de istihdamdaki yavaşlamanın 2018 ortalarından bu yana gözlenen en düşük hızda gerçekleşmesi, Türk imalat sektörü açısından tünelin sonunda ışık olduğunu gösteriyor. Talebin zayıf seyri nedeniyle yeni sipariş almak en önemli zorluklardan biri olmaya devam ederken, sektörün genel olarak istikrar kazanmaya doğru yaklaştığı görülüyor."

İmalat sanayide yavaşlama sürüyor

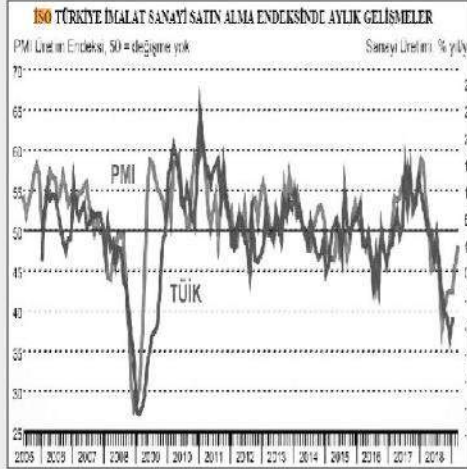
PMI % 47.2'ye yükseldi

İstanbul Sanayi Odası (İSO)
Türkiye İmalat Satınalma
Yöneticileri Endeksi (PMI),
martta son 8 ayın en yüksek
seviyesi olan 47.2'ye yüksel-
di. **İSO**'nun Türkiye ve İstan-
bul İmalat PMI anketlerinin
Mart 2019 sonuçlarına göre,
eşik değer olan 50'nin üye-
lerinde ölçülen tüm rakamların
sektörde iyileşmeye işaret et-
tiği anket sonuçları, **İSO Tür-
kiye** İmalat PMI martta 47.2
sevivesine ulaştı.

İmalat sektörü en yüksek seviyede

İstanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından Türkiye İmalat Satınalma Yöneticileri Endeksi anketlerinin Mart 2019 sonuçları açıklandı. Buna göre, eşik değeri olan 50'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçları, **İSO Türkiye** İmalat PMI'nın martta 47.2 ile Temmuz 2018'den bu yana en yüksek seviyeye ulaştığını ortaya koydu.

İSO Türkiye İmalat PMI Mart'ta 47.2'ye yükseldi

İSTANBUL (DHA) - Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan imalat sanayi performansında en hızlı ve güvenilir referans kabul edilen **İstanbul Sanayi Odası** Türkiye İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi), Mart'ta 47.2'ye yükselerek Temmuz 2018'den beri en yüksek düzeye çıktı.

IHS Markit'in, **İstanbul Sanayi Odası** için hazırladığı İstanbul İmalat PMI da Mart ayında 46.6 olarak ölçülerek, kentim imalat sektöründe belirgin yavaşlamanın sürdüğüne işaret etti.

İSOdan yapılan açıklamada, "Buna rağmen üretimde son sekiz ayın en ılımlı yavaşlaması gözlemlendi.

İstihdamdaki düşüşün oldukça sınırlı gerçekleşmesi de iyileşmeye yönelik sinyallerin olduğunu gösterdi" denildi.

İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI anket verileri hakkında değerlendirme yapan IHS Markit Direktör Yardımcısı Andrew Harker, şunları söyledi:

"Hem üretim hem de istihdamdaki yavaşlamanın 2018 ortalarından bu yana gözlenen en düşük hızda gerçekleşmesi, Türk imalat sektörü açısından tünelin sonunda ışık olduğunu gösteriyor. Talebin zayıf seyri nedeniyle yeni sipariş almak en önemli zorluklardan biri olmaya devam ederken, sektörün genel olarak istikrar kazanmaya doğru yaklaştığı görülüyor."

ÜRETİM
CANLANIYOR

Ay	Endeks
● Mart	47.1
● Şubat	46.4
● Ocak	44.2
● Aralık	44.2
● Kasım	44.7
● Ekim	44.3
● Eylül	42.7
● Ağustos	46.4
● Temmuz	49.0

Sanayide çarkların dönüşü hızlandı

Toparlanma adına önemli bir sinyal de PMI verisinden geldi. Endeks 8 ayın en yüksek seviyesine yükseldi

GEÇEN yılki kur saldırısının ardından eylül ayında açıklanan Yeni Ekonomi Programı ile dengeleme sürecine giren ekonomide toparlanma sinyalleri güçleniyor. Mevsimsellikten arındırılmış sanayi üretiminin ocakta 5 ay aradan sonra artışa geçmesi, ipotekli konut satışlarının şubatta 2.5 yılın en yüksek artışına imza atması ve Ekonomik Güven Endeksi'nin martta 7 ayın en yüksek seviyesine tırmanmasının ardından bir olumlu gösterge de sanayinin öncü göstergelerinden olan İmalat Sanayi Satın Alma Yöneticileri Endeksi'nden (PMI) geldi.

ÜRETİM TOPARLANIYOR

İstanbul Sanayi Odası (İSO) için hazırlanan imalat PMI martta

son 8 ayın en yüksek seviyesi olan 47.2'ye yükseldi. Endeks, şubat ayında 46.4 düzeyinde gerçekleşmişti. Üretim alt endeksi Şubat ayındaki 45.6 seviyesinden 47.8'e yükseldi. Bazı anket katılımcılarının talepte iyileşme görmesine bağlı olarak üretimdeki yavaşlama son 8 ayın en düşük hızında gerçekleşti.

Üretime benzer şekilde istihdam düzeyi de son 8 ayın düşük hızında geriledi. Birikmiş işlerde Şubat 2018'den beri en ılımlı azalma gerçekleşirken, bu durum sektörde kapasite baskısının yeniden başladığı yönünde sinyaller verdi. Nihai ürün fiyatları ise üst üste ikinci ay arttı ve bu artış şubat ayına göre ivme kazandı.

PIYASALAR YAPISAL REFORMLARA ODAKLANDI

CUMHUR İttifakı'nın oy oranını koruduğu yerel seçimlerin ardından piyasalar dalgalanırken, analistler seçimsiz geçmesi beklenen 4.5 yıllık sürede ekonomik reformlara odaklanılmasının iyimser beklentileri güçlendirdiğini söyledi.

Dün güne 5.55 TL'den başladıkdan sonra 5.70 TL'ye kadar yükselen dolar, gelen satışlarla 5.52 TL'ye geriledi.

Borsada da açılışa 91 bin 864 puana kadar inen endeks, gün içerisinde 95 bin puana aştı. Özellikle Borsa İstanbul'un, benzer ülke piyasalarına göre yüzde 50 iskontolu işlem gördüğüne dikkat çeken analistler, seçimsiz geçecek 4.5 yılın yanı sıra, enflasyonda beklenen düşüş trendi, ekonomideki toparlanma süreci ve faizlerdeki gerilemenin Türkiye'ye iliyi artıracağı görüşünde.

ARTIK ÖNCELİK EKONOMİ

● **GCM Yatırım Ekonomisti Enver Erkan**, milletin istikrardan yana tercihi ortaya koyduğunu belirterek, "Yapısal reformlarla dengelemenin etkinleştirilmesi öncelik haline gelecek. Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın yatırımcılarla yapacağı görüşmeler ve 8 Nisan haftasında açıklanması beklenen paket önceliğin ekonomi olduğunu gösteriyor" dedi.

● **Gedik Yatırım Yatırım Danışmanlığı Müdür Yardımcısı Beste Naz Köksal**, bundan sonra kesintisiz icraat dönemine geçileceğine dikkat çekerek, "Yılın ikinci yarısında enflasyon ve aız düşecek" dedi.

● **Alnus Yatırım Araştırma Müdürü Yunus Kaya** ekonominin ana gündem olduğunu söyledi.

TÜNELİN SONUNDA IŞIK VAR

ENDEKSİ hazırlayan IHS Markit'in Direktör Yardımcısı Andrew Harker, "Hem üretim hem de istihdamdaki yavaşlamadan bu yana gözlenen en düşük hızda gerçekleşmesi, Türk imalat sektörü açısından tünelin sonunda ışık olduğunu gösteriyor. Talebin zayıf seyri nedeniyle yeni sipariş almak en önemli zorluklardan biri olmaya devam ederken, sektörün istikrar kazanmaya doğru yaklaştığı görülüyor" dedi.

Sanayi ayağını frende tutuyor

İMALAT sanayi kısmen toparlanma işareti vermesine karşın yılın üçüncü ayında da zayıf seyrini koruyor. İmalat sanayi satın alma yöneticisi endeksi (PMI) mart ayında 47.2'ye yükselerek geçen yıl temmuz ayından bu yana en yüksek seviyeye çıktı, ancak sektördeki daralmanın ılımlı da olsa son bir yıldır sürdüğüne işaret etti. İmalat sektörünün yeni siparişlerindeki daralma bir önceki aya yakın düzeyde devam etti.

IHS Markit tarafından **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** için hazırlanan imalat PMI, şubatta 46.4 ile en son ağus-

tos ayında gördüğü 6 ayın en yüksek seviyesine çıkmıştı. Endekste 50'nin altı daralmaya, üzeri seviyeler büyümeye işaret ediyor. Girdi fiyatlarındaki artış martta son 5 ayın en yüksek hızında gerçekleşti. Artış büyük ölçüde TL'deki son değer kaybı ve hammadde

fiyatlarındaki yükselişten kaynaklandı. Ancak artış hızı 2018 yılı ortalamasının belirgin bir şekilde altında kaldı.

ÜRETİMDE DARALMA

Nihai ürün fiyatları ise mart ayında art arda ikinci ay arttı ve artış şubat ayına göre ivme kazansa da ılımlı seyrini korudu. Üretim endeksi şubat ayındaki 45.6 seviyesinden 47.8'e yükseldi. Üretimdeki gerileme martta 8 ayın en düşük hızında gerçekleşti, ancak daralma 11'inci ayına girdi. Yeni siparişler ise 44.8'den 44.5'e gerileyerek daralmanın bir yıldır sürdüğünü gösterdi.

Sanayide son 8 yılın en iyi yükselişi

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) Türkiye ve İstanbul İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) anketlerinin Mart 2019 dönemi sonuçları açıklandı. Buna göre, esik değer olan 50'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, Şubat'ta 46,4 olarak ölçülen **İstanbul Sanayi Odası** Türkiye İmalat PMI, martta 47,2'ye yükselerek Temmuz 2018'den beri en yüksek düzeyde kaydedildi. Faaliyet koşulları son bir yıl boyunca aylık bazda yavaşlamasına rağmen, yavaşlama hızı söz konusu dönemin ortalamasına göre ılımlı kaldı. Bazı anket katılımcılarının talepte iyileşme görmesine bağlı olarak üretimdeki yavaşlama son 8 ayın en düşük hızında gerçekleşti.

Çarkların dönüşü hızlandı

■ GEÇEN yılki kur saldırısının ardından Eylül ayında açıklanan

Yeni Ekonomi Programı ile dengelenme sürecine giren ekonomide toparlanma sinyalleri güçleniyor. Bir olumlu gösterge de sanayinin öncü göstergelerinden olan İmalat Sanayi Satın Alma Yöneticileri Endeksi'nden (PMI) geldi. **İstanbul Sanayi Odası** için hazırlanan imalat PMI Mart'ta son 8 ayın en yüksek seviyesi olan 47.2'ye yükseldi.

**NECMETTİN
BATİREL**

PARA
necmettin.batirel@tg.com.tr
www.necmettinbatirel.org

Reform dönemi!

Türkiye, tarihinin en zor seçimini yaptı. Cumhurbaşkanı'na karşı olanlarla, ona taraf olanlar sandıkta yarıştı. Cumhuriyetçi 551,7 oy ile halkın yansından fazlasının onayını alarak güven tazelerdi..

Belediye başkanlıklarındaki dağılım belirlenen adayların özünde gerçekleşti. Özellikle Doğu Anadolu'da HDP'nin büyük oy kaybı dikkat çekti. Şimdi Ankara ve İstanbul seçimine yönelik itirazlar yapılacak, YSK bunları inceleyecek, iptal edilen oylar, sonucu belirleyecek. Keşan'da yapılan itiraz sonucu 11 oy farkla AK Parti adayının kazanması olayın ne kadar ciddi boyutta olduğunu gösteriyor.

Evet piyasalar seçim sonuçlarını ilk anda olumsuz algılar gibi oldu. Borsa İstanbul 91 bin 800'e geriledi, dolar yükseldi. Ancak kısa süre sonra bulutlar dağıldı, açığa satışlar kesildi. Kurlardaki artışın kalıcı olmaması son 10 yılın en düşük seviyesine inen hisse senetlerine olan talebin artmasına yol açtı. Uluslararası Kredi Kuruluşu Moody's'in, Merkez Bankasının döviz rezervlerindeki düşüşün Türkiye'nin ülkenin kredi notu açısından olumsuz olduğunu açıklaması dikkate alınmadı, ataklar devam etti. Endeks 95 bin direncinin üzerinde tutunursa 100 bin puana doğru kademeli yükseliş devam edecek. Buna karşılık Türk lirası kayıplarını geri kazanacak.

Yarı açıklanacak mart ayı enflasyon rakamları yıllık bazda %19 seviyesine gerilerse piyasalardaki iyimserlik güçlenecek. Dünyada oldukça pozitif bir tablo var. Bu konjunktürde Türkiye varlıklar çok yüksek risk primine sahip.. Ancak bu yüksek prim sürdürülebilir değil...

Önümüzde seçim yapılmayacak 4,5 yıllık bir dönem var. İktidar bu süreci iyi değerlendireceğini ekonomiyi siyasetin önüne koyacağı güvencesini verdi. Seçim öncesi ve sonrası iktidar ve muhalefetten gelen açıklamalarda erken seçim arzularının olmadığı görüldü..

Cumhurbaşkanı Erdoğan yaptığı balkon konuşmasında artık ekonomiye ve yapısal reformlara odaklanılacağını söyledi. Özellikle önümüzdeki dönemde serbest piyasa ekonomisine bağlı, reform ağırlıklı politikalar izleyeceklerinin mesajlarını verdi. Bu değerlendirmeler yatırımcılar açısından son derece pozitif. Elbette piyasada dalgalanmalar olacaktır. Ama birkaç günlük etki sonrası durum iyice sakinleşecek.

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın 8 Nisan haftasında açıklayacağı yeni ekonomi ve reform paketi yabancı yatırımcılar tarafından olumlu algılanırsa piyasalardaki coşku zirveye çıkacak.

Görüldüğü gibi son haftalarda TL varlıkların aşırı bir şekilde satıldı. Seçimlerin geride kalmasıyla ekonomiye öncelik verilecek olması, yeni hikâyenin aşırı iskontoluk olacağını gösteriyor.

Haftaya güzel bir veriyle başladık. Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan imalat sanayi performansında en hızlı ve güvenilir referans kabul edilen **İstanbul Sanayi Odası** Türkiye İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) martta 47,2'ye yükselerek Temmuz 2018'den beri en yüksek düzeye tırmandı. Şubat'ta bu endeks 46,4 düzeyindeydi.

ABD-Çin ticaret görüşmelerinde bu hafta sağlanacak uzlaşma küresel ekonomiyi çok olumlu etkileyecek. Avrupa'daki iyileşme bize de yansıtacak. Yapısal reformlarla yeni yol haritasını belirleyecek olan Türkiye yatırımcıların ilk tercihi olacak.

İSO İmalat Endeksi Mart'ta 47,2'ye çıktı

İSO tarafından Türkiye ve İstanbul İmalat PMI anketlerinin Mart 2019 sonuçları açıklandı. Buna göre, eşik değer olan 50'nin üzerinde ölçülen bütün rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçları, **İSO Türkiye** İmalat PMI'nın Mart'ta 47,2 ile Temmuz 2018'den bu yana en yüksek seviyeye ulaştığını ortaya koydu. Endeks, Şubat ayında 46,4 düzeyinde gelmişti. Ankette katılan bazı şirketlerin talepte iyileşme görmesine bağlı olarak, üretimdeki yavaşlama son 8 ayın en düşük hızında gerçekleşti. Öte yandan; zorlu piyasa şartları devam etti ve yeni siparişlerin yavaşlamasına yol açtı. Yeni ihracat siparişlerinde de yavaşlama görülürken firmalar özellikle Avrupa pazarında zayıflık yaşadığını belirtti.

REFORMLAR İÇİN YENİ SAYFA AÇILIYOR ŞİMDİ İŞ ZAMANI

Türkiye'nin yerel seçim sonuçlarını değerlendiren iş dünyası, önümüzdeki 4,5 yıllık seçimsiz dönemin yapısal reformlar ve sıçrama için önemli bir fırsat verdiğini dile getirdi. Ekonominin bir numaralı gündem maddesi olması gerektiği fikrinde birleşen iş dünyası, Türkiye'yi hedeflerine götürmek için atılacak adımların atılacağından şüphe duymadıklarını dile getirdi.

YENİ AKT / EKONOMİ SERVİSİ

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Ankara'daki balkon konuşmasında vurguladığı, "Gündemimizde çok önemli bir reform programı var. Türkiye olarak serbest piyasa ekonomisi kuralından taviz vermedim, kendi hedeflerimiz doğrultusunda oluşturduğumuz güçlü ekonomi programını dikkatle hayata geçireceğiz" açıklamasına dikkat çeken iş dünyasının temsilcileri, "Ekonomide reformların hayata geçirileceği, büyük ve güçlü Türkiye hedefine tavizsiz şekilde odaklanacağı 4,5 yıllık uzun bir dönemli iyi değerlendirilmelidir" mesajını verdi.

GÖZLER 8 NİSAN'DA

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın önümüzdeki dönemin en verimli şekilde değerlendirileceği yönündeki açıklamasının desteklenmesi gerektiğine dikkat çeken işadamları, "8 Nisan haftasında Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak tarafından açıklanacak olan ekonomide ilkelizasyonun önünü kesmek, yapısal reformlarla daha dayanıklı bir ekonomi inşa edileceği düzenlemeleri konu alan paketi içeriğinde iş dünyasına moral kaynağı olacak konulara yer verilmelidir" önerisini getirdi.

ÖNEMLİ BİR DÖNEM BAŞLIYOR

Türkçe Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu: Seçimler artık geride kaldı. 4,5 yıllık seçimsiz bir dönem giriyoruz. Bundan sonra Türkiye'nin ilk gündem maddesi ekonomi olmalı. Zira ekonomide atılacak çok adım, yapılacak çok işimiz var. Bu dönem, kesintisiz bir icraat dönemine çevirmeliyiz. Ekonomiyi odaklanabileceğimiz, böylece ekonomilerin temellerini daha güçlendirecek yapısal reformları arka kasya hayata geçirebileceğimiz bu dönem, ülkemiz için çok büyük bir önem taşıyor. Ekonomiyi yönetimi, seçim öncesinde bunun sinyalini verdi. Seçim sonrasında hızla hareket geçirmesini bekliyoruz. Türk iş dünyası olarak el birliği ile daha çok üretmek, daha fazla yatırım, istihdam ve ihracat için çalışacağız.

DAHA GÜÇLÜ OLMA VAKTİ

İstanbul Ticaret Odası Başkanı Şekibi Avdagic: Seçim sonuçları ülkemize hayırlı olsun. Hükümetimizin önümüzdeki 4,5 yılı ekonomiyi daha da güçlendirecek yapısal reform dönemini ilan edeceğinden eminiz. Seçimlerin bitmesiyle yapısal reform takviminin istikrarlı ve kesintisiz şekilde işlemesi için büyük bir fırsat yakalandı. Seçim sandığından çıkan her belediye başkanı, ticaretin ve üretimin önünü açan projelere hizmet etmeli.

HEDEFLERİMİZİ KARARLILIKLA İLERLEYECEĞİZ

Bursa Ticaret ve Sanayi Odası (BTSO) Yönetim Kurulu Başkanı İbrahim Buray: Türkiye, bu dönemde enerjisini yeni ekosisteme uygun olarak dönüşüm süreci ve yapısal reformların yatırımlara, katma değerli üretime, istihdama ve ihracata harcama. Yatırım, üretim, büyüme ve istihdamda destek verecek bir ekonomik yapının inşa edilmesini beklediklerimiz bu süreçte Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde 2023, 2053 ve 2071 hedeflerimize çok daha güçlü bir şekilde ilerleyeceğiz.

YENİ REKORLAR İÇİN AZİMLE ÇALIŞACAĞIZ

Türkiye İhracatçılar Meclisi Başkanı İsmail Gülle: Siyasi istikrarın sağladığı güven ve destekle, 2023 ve 2030 hedeflerin ulaşmak üzere

ihracatımız için mücadeleli bir sanayi durmaksızın sürdürüyoruz. Türkiye'nin küresel ticarettaki saha neferleri ihracatçılar olarak Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin kazandırdığı imkan ve kabiliyetlerle ülkemizin refahı, büyümesi ve istihdamı adına rekorlarımızı aynı azimle devam ettireceğiz.

YENİDEN BÜYÜME TRENDİ

MÜSİAD

Başkanı Abdurrahman Kaan: 31 Mart Yerel Seçimleri sonunda hedefimiz, ekonomik istikrar ve kalkınmaya yönelik olmalıdır. 4,5 yıllık seçimsiz bir yönetim sürecinde kamusal dönüşümlerin tamamlanması, "Yeni Ekonomik Plan" sonrası ortaya çıkacak ekonomik reformların netleşmesi, üretim-yatırım-ihracat hattında yeniden biçimlenen ekonomik modellerin uygulamaya konması, istihdamın desteklenerek sosyal refah ortamının iyileştirilmesi ve ülkemizin yeniden büyüme trendini yakalaması ortak gayemiz olmalıdır. Ayrıca uluslararası rekabet alanında ülkemizi güvenilir bir yatırım ortamı ve ticaret partneri haline getirecek kalıcı, uzun vadeli ve çok yönlü yapısal değişimlerin bir an evvel hayata geçirilmesi adına, iş ve sermaye dünyasının en yaygın üyüğü olarak almızdan gelen her desteği sağlamaya hazır olduğumuzu belirtiriz. "Mesalemiz Türkiye Olusun" diye çıktığımız yolda "Mesalemiz Türkiye" olan herkesin ortak çağrısının hevesle ve coşkuyla bu ülkeye hizmet etmek olması gerektiğini altını bir kez daha çiziyoruz.

ÇOK DEĞERLİ BİR FIRSAT DÖNEMİNE GİRİYORUZ

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçıvan:

Yoğun seçim takvimi Türkiye'de özellikle ekonomi için öncelikli olan bir dizi yapısal reformların geçilmesi için önemli bir etken oldu. Artık Türkiye'yi uzun bir seçimsiz dönem bekliyor. Bu dönemin, içinde bulunduğumuz süreçteki en önemli gündemimiz olan ekonomik hayatımıza ilişkin reformlar için çok değerli bir fırsat dönemini olacağına inanıyoruz.

İHRACAT HAYATI ÖNEMDE

Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı Nurettin Özdebir: Yerel seçim sonrası 4,5 yıl seçim olmaması, gerek kamu gerek özel sektörde işlere daha iyi odaklanılarak yatırım artırarak ve uzun dönemde ekonomiye destek verecek bir ekonomik yapıya dönüşüm süreci için önemli bir fırsat dönemini olacağına inanıyoruz.

HEP BİRLİKTE TER DÖKELİM

İstanbul Ticaret Borsası Başkanı Ali Kopuz: Yerel yönetimlerden ve geleceğe güvenle bakarak, merkezî yönetim ile güçlü koordinasyon içerisinde, yerelden merkeze doğru ülkemizi kalkın-

dırmak adına güçlü bir performans ortaya koymalıdır. Artık önümüzde gerek merkezi gerekse yerel yönetimlerin işbirliği içerisinde hareket ederek, Türkiye'yi başta ekonomi olmak üzere her alanda daha ileriye taşıyacağı uzun bir dönem var. İş dünyası olarak da bu fırsatı çok iyi değerlendirip, şehirlerimiz ve ülkemiz için hep birlikte ter dökmeli ve 2023 hedeflerine ulaşmak için üzerimize düşen görevi yapmalıyız.

REFORMLAR İVMELENECEK

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu Başkanı (DEİK) Nail Olpak: Ekonomi alanındaki yapısal reformların da hızlanacağı bir döneme girecek. Cumhurbaşkanımızın ve ekonomiyi yönetiminin ortaya koyduğu gelecek vizyonu ışığında, yapısal reformların ekonomiyi ivme katmasını bekliyoruz. Böylelikle, ülkemiz dünyada yaşanan olumsuzluklardan daha az etkilenilecek.

YEREL KALKINMAYA KATKI SAĞLANMALI

Uluslararası Yatırımcılar Derneği (YASED) Başkanı Aysem Sargin: Seçim süreci geride kalırken, YASED olarak dileğimiz, ülkemizin önümüzdeki dönemde öncelikli olarak ekonomiyi, iş ve yatırım ortamının ilerlemesine odaklanması ve bunu sağlayacak yapısal reformların hızla hayata geçirilmesidir. Bu doğrultuda da yerel yöneticilerin seçildikleri bölgelerde, kalkınmaya katkı sağlayacak yatırımları artırmalı.

İSTIKRAR BU DÖNEMDE DE SÜRECEK

Anadolu Aslanları İşadamları Derneği Başkanı Orhan Aydın: Yerel seçimler sonrası önümüzde seçimlerin olmadığı 4,5 yıllık bir kesintisiz icraat dönemi bizi beklemektedir. Bu süreyi toplumun tüm kesimleri ile bir araya gelerek ülkemizin yarınını inşası için en iyi şekilde değerlendirmemiz gerekmektedir. Bu bağlamda özellikle ekonomik reformları öncelikli olarak, katma değeri yüksek teknolojik ürünlere yönelerek; üretken, ürettilen kazanan, kazandıca istihdam sağlayan bir Türkiye'yi inşa etmemiz gerekmektedir. Ülkemizin güçlü ekonomik potansiyellerini ortaya koyarak, dengeleme sürecinden atılım sürecine geçip, enflasyonu tek hanelere çekmemiz ve faizleri düşürerek ülkemizi üretim odaklı yapıya getirmeliyiz.

SIRA ARTIK HİZMET YARIŞINDA

TESK Başkanı Bende Palandöken: Seçim maratonunun sona ermesiyle siyasi partilerin yöneticileri hizmet yarışına girmeli. İyi bir belediye yönetimi kastan uzak, huzurlu ve refah bir kent ortamı oluşturulmalı. Halkın önemdediği konular üzerinde durulmalı. Her belediye, mutlaka şikâyet hattı oluşturmalı ve gelen şikâyetler kısa sürede çözüme kavuşturulmalı. Yeni dönemde otopark sorununa öncelik verilmeli.

EKONOMİ VE TARIMA ODAKLANALIM

Türkiye Ziraat Odaları Birliği Genel Başkanı Şemsi Bayraktar: Artık seçim sürecini hızla geride bırakalım, gündemimizi ekonomiyi, tarıma çevirelim. Seçim tartışmalarından uzak bir ortam oluşturulmalı, 82 milyon birik beraberlik içinde hareket etmesi gerekiyor. Milletimiz görevini yerine getirmiştir. Şimdi hızla seçim süreci geride bırakmalı, toplumun bütün kesim ve sektörleri toplayarak ülke sorunlarına ve menfaatlerine odaklanmalıdır.

KALICI ÇÖZÜMLER ÜRETİLMELİDİR

Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (TÜSİAD) Başkanı Simone Kaslowski: Yerel seçimlerin de geride kalmasıyla, önümüzdeki seçimsiz dönem ekonomik, sosyal ve siyasi reform gündeminin için önemli bir fırsat. Bu süreçte hükümetimizin 20 Eylül 2018 tarihinde açıkladığı Yeni Ekonomik Program doğrultusunda sıkı para ve bütçe politikaları ekonomik güven ortamı için öncelik olmalıdır. Eğitim, sağlık ve iş piyasası başta olmak üzere tüm temel alanlardaki yapısal reformlarla hızla ilerlenmesini temenni ediyoruz. Yeni reform döneminde öncelikli hedefimiz ekonomik sorunlarımızı kalıcı çözümler üretmek olmalıdır.

SEÇİM GERİDE KALDI... ARTIK EKONOMİ ÖNE ÇIKMALI

Sanayide çarklar hızlandı

Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan imalat sanayii performansında en hızlı ve güvenilir referans kabul edilen İstanbul [Sanayi Odası \(İSO\)](#) Türkiye İmalat PMI (Satın Alma Yöne-

ticileri Endeksi), Mart ayında 47,2'ye yükselerek Temmuz 2018'den beri en yüksek düzeyde kaydedildi. Üretimdeki ve istihdamdaki yavaşlama son sekiz ayın en düşük hızında gerçekleşti.

Sanayide çarklar hızlı dönüyor

■ **GEÇEN** yılki kur saldırısının ardından Eylül ayında açıklanan Yeni Ekonomi Programı ile dengelenme sürecine giren ekonomide toparlanma sinyalleri güçleniyor. Sanayi üretiminin Ocak'ta 5 ay aradan sonra artışa geçmesi, ipotekli konut satışlarının Şubat'ta 2.5 yılın en yüksek artışına imza atması ve Ekonomik Güven Endeksi'nin Mart'ta 7 ayın en yüksek seviyesine tırmanmasının ardından bir olumlu gösterge de sanayinin öncü göstergelerinden olan İmalat Sanayi Satın Alma Yöneticileri Endeksi'nden (PMI) geldi. **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** için hazırlanan imalat PMI Mart ayında son 8 ayın en yüksek seviyesi olan 47.2'ye yükseldi. Endeksi hazırlayan IHS Markit'in Direktör Yardımcısı Andrew Harker, "Üretim ve istihdamdaki yavaşlamanın 2018 ortalarından bu yana gözlenen en düşük hızda gerçekleşmesi, Türk imalat sektörü açısından tünelin sonunda ışık olduğunu gösteriyor" dedi.

Sanayide sipariş sıkıntısı

İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi, Mart ayında 47.2'ye yükseldi. Hafif yükselişe rağmen yeni ihracat siparişlerinde dikkat

çeken yavaşlama görülüyor. Özellikle yeni ihracat siparişlerinde yavaşlama görülürken firmalar özellikle Avrupa pazarında zayıflık yaşadığını belirtti. ● 4'TE

çeken yavaşlama görülüyor. Özellikle yeni ihracat siparişlerinde yavaşlama görülürken firmalar özellikle Avrupa pazarında zayıflık yaşadığını belirtti. ● 4'TE

Sanayide siparişler yavaş seyrediyor

İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi, Mart ayında 47.2'ye yükseldi. Hafif yükselişe rağmen yeni ihracat siparişlerinde yavaşlama görülüyor

Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan imalat sanayi performansında en hızlı ve güvenilir referans kabul edilen **İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye** ve İstanbul İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI) anketlerinin Mart 2019 dönemi sonuçları açıklandı. Eşik değer olan 50.0'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, Şubatta 46.4 olarak ölçülen **İSO Türkiye** İmalat PMI, Martta 47.2'ye yükselerek, Temmuz 2018'den beri en yüksek düzeyde kaydedildi. Böylece faaliyet koşulları son bir yıl boyunca aylık bazda yavaşlamış oldu. Ancak Marttaki yavaşlama hızı söz konusu dönemin ortalamasına göre ılımlı gerçekleşti.

Piyasa koşulları zorlu

Bazı anket katılımcıla-

rının talepte iyileşme görmesine bağlı olarak üretimdeki yavaşlama son 8 ayın en düşük hızında gerçekleşti. Ancak zorlu piyasa koşulları devam etti ve yeni siparişlerin yavaşlamasına yol açtı. Yeni ihracat siparişlerinde de yavaşlama görülürken firmalar özellikle Avrupa pazarında zayıflık yaşadığını belirtti. Üretime benzer şekilde istihdam düzeyi son 8 ayın en düşük hızında azaldı. Birikmiş işlerde Şubat 2018'den beri en ılımlı azalma gerçekleşirken, bu durum

sektörde kapasite baskısının yeniden başladığı yönünde sinyaller verdi. Girdi maliyetleri enflasyonu ilk çeyreğin sonunda artış kaydetti. Anket katılımcıları bu durumun büyük ölçüde Türk Lirası'nda son yaşanan zayıflamadan kaynaklandığını belirtti. Nihai ürün fiyatları ise üst üste ikinci ay arttı ve artış Şubat ayına göre ivme kazandı. Ancak girdi maliyetlerinde olduğu gibi nihai ürün fiyatlarında da enflasyon görece ılımlı seyrini korudu.

EKONOMİ SERVİSİ

İmalat siparişleri 8 ayın zirvesinde

TALEPTE İYİLEŞME VAR, DEĞER % 47,2'YE YÜKSELDİ

TUNELİN SONUNDA İŞIK VAR

■ HS Markit Direktör Yardımcısı Andrew Harker, "Hem üretim hem de istihdamdaki yavaşlamanın 2018 ortalarından bu yana gözlenen en düşük hızda gerçekleşmesi, Türk imalat sektörü açısından tünelin sonunda ışık olduğunu gösteriyor. Talebin zayıf seyri nedeniyle yeni sipariş almak en önemli zorluklardan biri olmaya devam ederken, sektörün genel olarak istikrar kazanmaya doğru yaklaştığı görülüyor" değerlendirmelerini yaptı.

Üretimin ve imalatın nabzını tutan İSO Türkiye İmalat Satınalma Yöneticileri Endeksi 8 ayın zirvesine çıktı. Türkiye İmalat PMI martta en yüksek düzeyi olan 47,2'ye ulaştı.

İstanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından Türkiye ve İstanbul İmalat PMI anketlerinin Mart 2019 sonuçları açıklandı. Buna göre, eşik değer olan 50'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçları, **İSO Türkiye İmalat PMI'nın** martta 47,2 ile Temmuz 2018'den bu yana en yüksek seviyeye ulaştığını ortaya koydu. Endeks, şubat ayında 46,4 düzeyinde gerçekleşmişti.

TALEPTE İYİLEŞME VAR

Faaliyet koşulları son bir yıl boyunca aylık bazda yavaşlamasına rağmen, yavaşlama hızı söz konusu dönemin ortalamasına göre ılımlı kaldı. Bazı anket katılımcılarının

talepte iyileşme görmesine bağlı olarak üretimdeki yavaşlama son 8 ayın en düşük hızında gerçekleşti. Öte yandan zorlu piyasa koşulları devam etti ve yeni siparişlerin yavaşlamasına yol açtı. Yeni ihracat siparişlerinde de yavaşlama görülürken firmalar özellikle Avrupa pazarında zayıflık yaşadığını belirtti.

İSTİHDAM DÜŞÜŞÜ MINİMUMA GERİLEDİ

Üretime benzer şekilde istihdam düzeyi de son 8 ayın düşük hızında geriledi. Birikmiş işlerde Şubat 2018'den beri en ılımlı azalma gerçekleşirken, bu durum sektörde kapasite baskısının yeniden başladığı yönünde sinyaller verdi. Girdi

maliyetleri enflasyonu ilk çeyreğin sonunda artış kaydetti. Anket katılımcıları bu durumun büyük ölçüde Türk lirasında son yaşanan zayıflamadan kaynaklandığını bildirdi. Nihai ürün fiyatları ise üst üste ikinci ay arttı ve bu artış şubat ayına göre ivme kazandı. Bununla birlikte girdi maliyetlerinde olduğu gibi nihai ürün fiyatlarında da enflasyon görece ılımlı seyrini korudu.

MALİYET ENFLASYONU ARTTI

İstanbul Sanayi Odası İstanbul İmalat PMI, martta 46,6 ile bir önceki aya yakın bir seyir izleyerek, İstanbul imalat sektöründe belirgin yavaşlamanın sürdüğüne işaret

etti. Üretimde son 8 ayın en ılımlı yavaşlaması gözlenirken istihdamdaki düşüşün oldukça sınırlı gerçekleşmesi, iyileşmeye yönelik kimi sinyallerin olduğunu gösterdi. Maliyet enflasyonundaki artışın yansımaları olarak nihai ürün fiyatları son 4 ayda ilk kez arttı. Ancak hem girdi hem de nihai ürün fiyatlarındaki artışlar, 2018'deki düzeylerin belirgin şekilde altında gerçekleşti. İstanbul imalatçılarının yeni siparişleri de mart ayında yavaşlama gösterirken, bu yavaşlama 2019 başından beri en yüksek hızda kaydedildi. Yeni ihracat siparişlerindeki ivme kaybı toplam yeni siparişlerdeki kıyasla çok daha hafif çapta gerçekleşti.

İmalat PMI, dokuz ayın zirvesinde

İstanbul Sanayi Odası

Türkiye İmalat Satın
Alma Yöneticileri Endeksi
(PMI) Mart 2019'da yükseldi.
Mart'ta 47,2 değerini alan

İmalat PMI bu sonuçla Tem-
muz 2018'den beri en yüksek düzeyde kaydedildi. Söz konusu
veri şubat ayında 46,4 olmuştu. Böylece üretimdeki ve istih-
damdaki yavaşlama son sekiz ayın en düşük hızında gerçek-
leşti. İmalat PMI; istihdam, üretim, yeni siparişler, girdi
stokları ve tedarikçilerin teslim süreleri alt endekslerinin ağır-
lıklandırılması yöntemiyle hesaplanıyor. PMI'da 50'nin üzeri
seviyeler büyümeye, altı daralmaya işaret ediyor.

**İmalat PMI, Temmuz
2018'den beri en
yüksek seviyeye çıktı.**

İmalat PMI, 9 ayın zirvesinde

İSO Türkiye İmalat PMI'nın martta 47.2 ile Temmuz 2018'den bu yana en yüksek seviyeye ulaştığını ortaya koydu. Endeks, şubat ayında 46.4 düzeyinde gerçekleşmişti. İstanbul İmalat PMI ise 46.6 oldu.

EKONOMİ SERVİSİ

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat Satınalma Yöneticileri Endeksi (PMI), martta son 8 ayın en yüksek seviyesi olan 47,2'ye yükseldi. İSO tarafından Türkiye ve İstanbul İmalat PMI anketlerinin Mart 2019 sonuçları açıklandı.

Buna göre, eşik değer olan 50'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçları, **İSO Türkiye** İmalat PMI'nın martta 47,2 ile Temmuz 2018'den bu yana en yüksek seviyeye ulaştığını ortaya koydu. Endeks, şubat ayında 46,4 düzeyinde gerçekleşmişti.

Faaliyet koşulları son bir yıl boyunca aylık bazda yavaşlamasına rağmen, yavaşlama hızı söz konusu dönemin ortalamasına göre ılımlı kaldı.

Bazı anket katılımcılarının talepte iyileşme görmesine bağlı olarak üretimdeki yavaşlama son 8 ayın en düşük hızında gerçekleşti. Öte yandan zorlu piyasa koşulları

devam etti ve yeni siparişlerin yavaşlamasına yol açtı. Yeni ihracat siparişlerinde de yavaşlama görülürken firmalar özellikle Avrupa pazarında zayıflık yaşadığını belirtti.

Üretime benzer şekilde istihdam düzeyi de son 8 ayın en düşük hızında geriledi. Birikmiş işlerde Şubat 2018'den beri en ılımlı azalma gerçekleşirken, bu durum sektörde kapasite baskısının yeniden başladığı yönünde sinyaller verdi.

Girdi maliyetleri enflasyonu ilk çeyreğin sonunda artış kaydetti. Anket katılımcıları bu durumun büyük ölçüde Türk lirasında son yaşanan zayıflamadan kaynaklandığını bildirdi. Nihai ürün fiyat-

ları ise üst üste ikinci ay arttı ve bu artış şubat ayına göre ivme kazandı. Bununla birlikte girdi maliyetlerinde olduğu gibi nihai ürün fiyatlarında da enflasyon göreceli seyrini korudu.

İstanbul Sanayi Odası İstanbul İmalat PMI, martta 46,6 ile bir önceki aya yakın bir seyir izleyerek, İstanbul imalat sektöründe belirgin yavaşlamanın sürdüğüne işaret etti.

Üretimde son 8 ayın en ılımlı yavaşlaması gözlenirken istihdamdaki düşüşün oldukça sınırlı gerçekleşmesi, iyileşmeye yönelik kimi sinyallerin olduğunu gösterdi. Maliyet enflasyonundaki artışın yansımaları olarak nihai

ürün fiyatları son 4 ayda ilk kez arttı. Ancak hem girdi hem de nihai ürün fiyatlarındaki artışlar, 2018'deki düzeylerin belirgin şekilde altında gerçekleşti.

İstanbul imalatçılarının yeni siparişleri de mart ayında yavaşlama gösterirken, bu yavaşlama 2019 başından beri en yüksek hızda kaydedildi. Yeni ihracat siparişlerindeki ivme kaybı toplam yeni siparişlerdekine kıyasla çok daha hafif çapta gerçekleşti.

Açıklamada görüşlerine yer verilen IHS Markit Direktör Yardımcısı Andrew Harker, "Hem üretim hem de istihdamdaki yavaşlamanın 2018 ortalarından bu yana gözlenen en düşük hızda gerçekleşmesi, Türk imalat sektörü açısından tünelin sonunda ışık olduğunu gösteriyor. Talebin zayıf seyri nedeniyle yeni sipariş almak en önemli zorluklardan biri olmaya devam ederken, sektörün genel olarak istikrar kazanmaya doğru yaklaştığı görülüyor." değerlendirmelerini yaptı.

ISO İstanbul İmalat PMI Mart'ta 46,6ya geriledi

Ekonomik büyümenin öncü göstergelerinden **İstanbul Sanayi Odası** İstanbul İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi - **ISO PMI**) Şubat ayındaki 46.7 düzeyinden, Mart ayında 46.6ya geriledi.

ISO'dan yapılan açıklamada, "Mart ayında zorlu talep koşulları nedeniyle İstanbul imalat sektörünün faaliyet koşullarında yavaşlama devam etti. Buna rağmen üretimde son sekiz ayın en ılımlı yavaşlaması gözlenirken istihdamdaki düşüşün oldukça sınırlı gerçekleşmesi, iyileşmeye yönelik kimi sinyallerin olduğunu gösterdi. Maliyet enflasyonundaki artışın yansımaları olarak nihai ürün fiyatları son dört ayda ilk kez arttı. Ancak hem girdi hem de nihai ürün fiyatlarındaki artışlar, 2018 yılındaki düzeylerin belirgin şekilde altında gerçekleşti" denildi.

IHS Markit Direktör Yardımcısı Andrew

Harker, **İstanbul Sanayi Odası** İstanbul İmalat PMI anketi hakkında yaptığı değerlendirmede şunları söyledi:

Üretim cephesinde Mart ayında olumlu gelişmeler söz konusu. Zorlu ekonomik koşulların yeni siparişleri sınırladığına yönelik geri dönüşlerin devam etmesine rağmen, üretimdeki yavaşlama son sekiz ayın en düşük oranında gerçekleşti. Enflasyonist baskılar yeniden canlanma işaretleri gösterse de maliyet ve nihai ürün fiyatlarındaki son artışların görece ılımlı gerçekleştiği ve şu an için büyük bir endişe yaratmadığı gözlemlendi.

Artık reform bekliyoruz

• İş dünyası temsilcileri, yerel seçimler sonrası 4,5 yıllık seçimsiz sürecin, Türk ekonomisini kırılganlıktan uzaklaştıracak reformların hayata geçirilmesinde çok önemli bir dönem olacağını belirtiyor.

İş dünyası örgütlerinin temsilcileri, Cumhurbaşkanı ve AK Parti Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın, "İnşallah 31 Mart'ın ardından önümüzde söyle 4,5 yıllık kesintisiz bir icraat dönemi olacak. Bu dönemi en verimli şekilde kullanarak yeniden reform gündemimizi hayata geçirmekte kararlıyız" şeklindeki sözlerini değerlendirdi.

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Başkanı Nail Olpak, Türkiye'nin, 31 Mart yerel seçimlerinin ardından siyasi istikrar gücüyle ekonomi alanındaki yapısal reformların da hızlanacağı son derece önemli bir dönüştürme süreci yaşayacağını, bu dönemin, ekonomi yönetiminin ortaya koyduğu gelecek vizyonu ışığında ve Yeni Ekonomi Programı (YEP) çerçevesinde planlanan tüm ekonomik reformların adım adım hayata geçeceği stratejik önemi yüksek bir süreç olacağını vurguladı.

"ÇOK DEĞERLİ BİR FIRSAT DÖNEMİ"

Istanbul Sanayi Odası

(İSO) Yönetim Kurulu Başkanı **Ercel Bahçivan** da son yıllarda art arda yaşanan yoğun seçim takviminin Türkiye'de özellikle ekonomi için öncelikli olan bütüncül yapısal reformların gecikmesinde önemli bir etken olduğunu vurguladı. 31 Mart'taki seçimlerin ardından kendilerini uzun bir seçimsiz dönemin beklediğini ifade eden Bahçivan, "Bu dönemin, içinde bulunduğumuz süreçteki en önemli gündemimiz olan ekonomik hayatımıza ilişkin reformlar için çok değerli bir fırsat dönemi olacağına inanıyoruz. Dolayısıyla kısa vadeli hiçbir siyasi hesaba takılmamasını umut ediyoruz." dedi.

"TÜRKİYE, YENİDEN KÜRESEL BÜYÜMENİN ÖNCÜLERİ ARASINDA YER ALACAK"

Istanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı Şekib Avdagiç ise Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın reformist bir irade ortaya koymasının, iş dünyasının ümidi ve beklentisinin realize olması demek olduğunu söyledi. Yapısal reformların, yerli ve milli üretim ile yerli teknoloji ve buluşları hızlandıracak, sanayiye güçlendirecek, ihracatı artıracak nitelikte olması gerektiğini vurgulayan Avdagiç, hükümetin yapısal reformları yaparken, iş dünyasına, yerli üretime karşı pozitif ayrımcılık yapması, onu himaye ederek geliştirmesi gerektiğini kaydetti.

"REFORMLARLA İLGİLİ SÖZLER İŞ DÜNYASI İÇİN ÇOK ÖNEMLİ"

Anadolu Aslanları İşadamları Derneği (ASKON) Genel Başkanı Orhan Aydın, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçiş ve sonrasında uygulanan ekonomi politikalarının istikrarı da beraberinde getirdiğini, iş dünyası olarak kendileri için de istikrar ve güven ortamının çok önemli olduğunu vurguladı.

HABER MERKEZİ

İSO Türkiye İmalat PMI martta 47,2'ye yükseldi

(AA) - İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat Satınalma Yöneticileri Endeksi (PMI), martta son 8 ayın en yüksek seviyesi olan 47,2'ye yükseldi.

İSO tarafından Türkiye ve İstanbul İmalat PMI anketlerinin Mart 2019 sonuçları açıklandı.

Buna göre, eşik değer olan 50'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçları, İSO Türkiye İmalat PMI'nın martta 47,2 ile Temmuz 2018'den bu yana en yüksek seviyeye ulaştığını ortaya koydu. Endeks, şubat ayında 46,4 düzeyinde gerçekleşmişti.

Faaliyet koşulları son bir yıl boyunca aylık bazda yavaşlamasına rağmen, yavaşlama hızı söz konusu dönemin ortalamasına göre ılımlı kaldı.

Bazı anket katılımcılarının talepte iyileşme görmesine bağlı olarak üretimdeki yavaşlama son 8 ayın en düşük hızında

gerçekleşti. Öte yandan zorlu piyasa koşulları devam etti ve yeni siparişlerin yavaşlamasına yol açtı. Yeni ihracat siparişlerinde de yavaşlama görülürken firmalar özellikle Avrupa pazarında zayıflık yaşadığını belirtti.

Üretime benzer şekilde istihdam düzeyi de son 8 ayın en düşük hızında geriledi. Birikmiş işlerde Şubat 2018'den beri en ılımlı azalma gerçekleşirken, bu durum sektörde kapasite baskısının yeniden başladığı yönünde sinyaller verdi.

Girdi maliyetleri enflasyonu ilk çeyreğin sonunda artış kaydetti. Anket katılımcıları bu durumun büyük ölçüde Türk lirasında son yaşanan zayıflamadan kaynaklandığını bildirdi. Nihai ürün fiyatları ise üst üste ikinci ay arttı ve bu artış şubat ayına göre ivme kazandı. Bununla birlikte girdi maliyetlerinde olduğu gibi nihai ürün fiyatlarında da enflasyon görece ılımlı seyrini korudu.

İSO Türkiye İmalat PMI martta 47,2'ye yükseldi

ANKARA TİCARET - Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan imalat sanayi performansında en hızlı ve güvenilir referans kabul edilen **Istanbul Sanayi Odası** Türkiye İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi), martta 47,2'ye yükselerek Temmuz 2018'den beri en yüksek düzeyde kaydedildi. Üretimdeki ve istihdamdaki yavaşlama son sekiz ayın en düşük hızında gerçekleşti.

Istanbul Sanayi Odası İstanbul İmalat PMI da mart ayında 46,6 olarak ölçülerek şehrin imalat sektöründe belirgin yavaşlamanın sürdüğüne işaret etti. Buna rağmen üretimde son sekiz ayın en ılımlı yavaşlaması gözlemlendi. İstihdamdaki düşüşün oldukça sınırlı gerçekleşmesi de iyileşmeye yönelik sinyallerin olduğunu gösterdi.

Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan imalat sanayi performansında en hızlı ve güvenilir referans kabul edilen **Istanbul Sanayi Odası (ISO) Türkiye** ve İstanbul İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) anketlerinin Mart 2019 dönemi sonuçları açıklandı. Eşik değer olan 50,0'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, şubatta 46,4 olarak ölçülen **Istanbul Sanayi Odası** Türkiye İmalat PMI, martta 47,2'ye yükselerek Temmuz 2018'den beri en yüksek düzeyde kaydedildi. Böylece faaliyet koşulları son bir yıl boyunca aylık bazda yavaşlamış oldu. Ancak marttaki yavaşlama hızı söz konusu dönemin ortalamasına göre ılımlı gerçekleşti.

İSO Türkiye İmalat PMI Martta 47,2'ye yükseldi

✓ **İSO Türkiye** İmalat PMI
martta son 8 ayın en yüksek
düzeyi olan 47,2'ye ulaştı.

İSTANBUL (AA) - **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** Türkiye İmalat Satınalma Yöneticileri Endeksi (PMI), martta son 8 ayın en yüksek seviyesi olan 47,2'ye yükseldi.

İSO tarafından Türkiye ve İstanbul İmalat PMI anketlerinin Mart 2019 sonuçları açıklandı. Buna göre, eşik değer olan 50'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçları, **İSO Türkiye** İmalat PMI'nın martta 47,2 ile Temmuz 2018'den bu yana en yüksek seviyeye ulaştığını ortaya koydu. Endeks, şubat ayında 46,4 düzeyinde gerçekleşmişti. Faaliyet koşulları son bir yıl boyunca aylık bazda yavaşlamasına rağmen, yavaşlama hızı söz konusu dönemin ortalamasına göre ılımlı kaldı. Bazı anket katılımcılarının talepte iyileşme görmesine bağlı olarak üretimdeki yavaşlama son 8 ayın en düşük hızında gerçekleşti. Öte yandan zorlu piyasa koşulları devam etti ve yeni siparişlerin yavaşlamasına yol açtı. Yeni ihracat siparişlerinde de yavaşlama görülürken firmalar özellikle Avrupa pazarında zayıflık yaşandığını belirtti. Üretime benzer şekilde istihdam düzeyi de son 8 ayın en düşük hızında geriledi. Birikmiş işlerde Şubat 2018'den beri en ılımlı azalma gerçekleşirken, bu durum sektörde kapasite baskısının yeniden başladığı yönünde sinyaller verdi. Girdi maliyetleri enflasyonu ilk çeyreğin sonunda artış kaydetti. Anket katılımcıları bu durumun büyük ölçüde Türk lirasında son yaşanan zayıflamadan kaynaklandığını bildirdi. Nihai ürün fiyatları ise üst üste ikinci ay arttı ve bu artış şubat ayına göre ivme kazandı. Bununla birlikte girdi maliyetlerinde olduğu gibi nihai ürün fiyatlarında da enflasyon görece ılımlı seyrini korudu. **İstanbul Sanayi Odası** İstanbul İmalat PMI, martta 46,6 ile bir önceki aya yakın bir seyir izleyerek, İstanbul imalat sektöründe belirgin yavaşlamanın sürdüğüne işaret etti.